

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta práce)

Práci předložil (a) student (ka): **Bc. Alexandra Palasová**

Studijní zaměření: **Učitelství pro 2. st. ZŠ – němčina-francouzština**

Název práce: **Sebehodnocení žáků na 2. stupni ZŠ v hodinách cizích jazyků**

Oponentka práce: **PhDr. Dagmar Čábalová, Ph.D.**

1. CÍL PRÁCE:

Hlavním cílem práce bylo porovnání využití sebehodnocení žáků na 2. stupni ZŠ a věkově odpovídajících žáků víceletého gymnázia při výuce cizích jazyků, zejména v hodinách německého a francouzského jazyka. Daný cíl předložená diplomová práce splnila s uvedenými připomínkami.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Zpracovaná diplomová práce obsahuje informace od širokého členění až k užšímu vymezení daného problému. Práce je empirického charakteru, je členěna na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části jsou analyzována následující témata: sebehodnocení jako součást školního hodnocení žáka, vztah sebehodnocení a zdravého sebevědomí žáka, typy sebehodnocení, funkce, význam a smysl sebehodnocení v pedagogické praxi. Nejsou opomenuta ani východiska pro učení se sebehodnocení samotným žákem, zejména práce s chybou, dále pak otázky spojené se sebehodnocením žáka ve výuce cizích jazyků (vč. prostředků vedoucích k sebehodnocení žáka, např. „Evropské jazykové portfolio“ (dále EJP).

V praktické části jsou stanoveny hlavní a dílčí cíle práce, stručně je představen zkoumaný vzorek. Dále jsou popsány výzkumné metody (zejména metody dotazníku, rozhovoru a pozorování), které vedly ke splnění cílů práce.

Interpretace výsledků výzkumu je uváděna zejména v kapitole 2.4 a některé výsledky jsou zpracovány do grafů. Celkový závěr práce zobecňuje teoretická východiska práce a praktické výstupy práce. Ke zpracování tématu autorka využila dostatečné množství odborné literatury. Diplomová práce je doplněna dvanácti přílohami.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Diplomová práce je přehledně zpracována. Již z obsahu práce vyplývá její rozdělení podle záměru. **K formální úpravě diplomové práce mám následující připomínky:**

- v práci se objevují drobné stylistické a gramatické nesrovnalosti
- název podkapitoly 1.1.1 zcela neodpovídá obsahu kapitoly (alternativní metody – čeho?)
- str. 48 a dále – chybí číslování a popis grafů, grafy jsou nedokončené, chybí dolní rámování grafů
- seznam literatury a internetových zdrojů neodpovídá současné platné normě.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNODITELÉ:

Svým zpracováním představuje diplomová práce velmi zajímavou výzkumnou studii. Autorka v teoretické části prokázala zdatilou práci s odbornou literaturou. V praktické části autorka předkládá zjištěné údaje na základě využití třech metod a interpretuje je směrem k cílům práce.

K diplomové práci mám několik následujících připomínek a otázek, prosím autorku práce, aby se pokusila některé z nich zodpovědět u obhajoby diplomové práce:

- Str. 7 - Co rozumíte pod pojmem „klasické hodnocení“?
- Str. 9 - O které výzkumy se opíráte, když tvrdíte: „... pohled na problematiku školního hodnocení dramaticky se mění ...“.
- Str. 10 a dále – není vhodný pouze výčet definic sebehodnocení, ale je potřeba vašich komentářů, polemik – prosím, zkuste vyjádřit Váš názor u obhajoby.
- Str. 13 – kdo je „většina“ – p. Rakoušová?
- Str. 17 – Který výzkum realizoval J. Pelikán, ze kterého čerpáte zdroje?

- Od str. 24 – je škoda, že autorka neuvedla takového odborníka, jako byl V. Kulič, který se zasloužil o detailní rozpracování procesu chyby a učení.
- Str. 32 – upozorňuji na to, že u typů sebehodnocení je portfolio prostředkem sebehodnocení (také slovního hodnocení) a není jedinou možností písemné formy sebehodnocení žáka (zúžení odborné terminologie je zde nevhodně využité).
- Str. 33 a dále – je škoda, že je tato kapitola zpracována tak, že budí dojem, že jste problematiku sebehodnocení v cizích jazycích zúžila na EJP. Pokud jste již takto učinila, pak ještě postrádám rozbor EJP také směrem k učebním stylům žáků, které vedou žáky k sebereflexi, apod.
- Str. 39 – klasický model hodnocení, se kterým operujete, není vysvětlen v teorii, ani v praktické části.
- Str. 39 – uvádíte cíl a dílčí cíle výzkumné sondy, ale postrádám převedení dílčích cílů do specifických výzkumných otázek, abyste mohla lépe výzkumně uchopit dílčí problémy (těžko např. uchopitelné zkoumání vlivu známkování na sebehodnocení (i hodnocení – musela byste porovnat také se sebepečetím žáka, atd.)
- Str. 40 – zkuste pojmenovat z pohledu metodologie výzkumu, který výběr zkoumaného vzorku jste zvolila? Výzkumný vzorek pro porovnání je velice nesourodý – srovnáváte sice žáky stejného věku, ale naprosto odlišných schopností a individuálních zvláštností (gymnázium a ZŠ pro zrakově postižené). Co Vás k tomu vedlo?
- Použité výzkumné metody jsou zajímavé, ale dotazník pro žáky by bylo vhodné také doplnit rozhovorem s žáky. Také je dotazník pro vybraný věk žáků a jejich speciální potřeby příliš obsáhlý. Také u některých otevřených otázek může dojít ke zkreslení odpovědí od žáků, např. u otázky č. 20 („Co znamená zkratka A2“) by bylo vhodné specifikovat k důležitým podtématu, aby odpovědi nesměřovaly k velikosti čtvrtky, atd.
- Také metoda pozorování (následně zjištěné výsledky byly obecné a široké) mohla být využita strukturovaně (strukturované pozorování), lépe byste uchopila zkoumané problémy. Na str. 47 píšete, že jste si stanovila, co budete pozorovat. Mohla byste, prosím, u obhajoby konkretizovat kategorie pozorování – které prvky sebehodnocení a prvky hodnocení jste pozoroval?
- U jednotlivých grafů s výsledky výzkumu chybí Vaše komentáře, vyberte si některé z nich a vysvětlíte, prosím, co z nich vyplývá pro zkoumané téma a pedagogickou praxi?
- Výsledky, které jste získala z otevřených položek dotazníku, nestrukturujete do kategorií, abyste mohla pak lépe zhodnotit.
- Str. 63 – Co myslíte tím, že je „dobrá a špatná známka“? Pro některé žáky je dobrou známkou i čtyřka, pro jiné pouze jednička, atd.
- Str. 69 – pozor, sebehodnocení není vyjádřením pouze vlastních výkonů?
- Str. 71 – Zkuste uvést konkrétní data získaná z pozorování – příklady výroků sebehodnocení, které využívali žáci při výuce?
- Str. 72 – není asi celkový závěr práce, ale praktické části, ale pak byste měla hodnotit zejména obsahovou, metodologickou a praktickou rovinu/vyplývající z výzkumu (ne teoretickou část – tu pak spíše v celkovém závěru práce).
- Str. 76 – V čem konkrétně vidíte výhody EJP (nejen v otázkách školního hodnocení).

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě s uvedenými připomínkami.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- Prosím reagujte na otázky a připomínky z bodu ad 3 a 4).
- Jaký vidíte přínos práce pro studovaný obor a pro praxi vůbec?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

dobro

Datum: V Plzni 17.7.2012

Podpis: Dagmar Čábalová v.r.

D. Čábalová